

УДК 331.08

Вівчар Назарій

Shepherd Nazari

Науковий керівник: к.е.н. Бакуліна Н.М.

Тернопільський національний економічний університет

**ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ТА ЯКІСТЬ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ
УКРАЇНИ**

**QUALITY OF LIFE AND QUALITY OF LABOR LIFE OF UKRAINE'S
POPULATION**

Благополуччям називається спокійний і щасливий стан людини. Інакше кажучи, людину можна назвати благополучною, якщо вона задоволена собою і навколишньою дійсністю. Але відповіді на питання, від чого ж залежить задоволеність життям, не так просто, як здається на перший погляд. Благополуччя часто прирівнюють до поняття «якість життя».

Якість життя – це комплексна характеристика рівня, а також об'єктивних та суб'єктивних умов життя населення, що визначають фізичний, ментальний, соціально-культурний розвиток людини, групи або спільноти людей. Якість життя населення даної території чи держави визначається рядом економічних, соціальних, техногенних. Якістю трудового життя можна вважати задоволеність досягнутими результатами у сфері праці й відповідність їх рівня поставленим цілям у певний період життєдіяльності.

Поняття трудового життя людей відрізняється від поняття якості життя взагалі, тому що друге поняття визначається за всіма аспектами існування людини: сім'я, трудова діяльність, навчання, неробочий час, відпочинок, розваги і т.д. Участь людини в трудовій діяльності характеризується її потребами та можливостями щодо їх задоволення, які

обумовлені компонентами людського потенціалу. Підвищення передбачає покращення соціально-економічного змісту праці, розвитку характеристик трудового потенціалу, які дозволяють роботодавцям найбільш повно використовувати інтелектуальні, творчі, організаторські, моральні здібності людини.

Практично за всіма показниками якість трудового життя абсолютної більшості найманих працівників України не відповідає сучасним вимогам. Нерідко вона суттєво погіршилася за роки глибокої соціально-економічної кризи 90-х рр. порівняно з радянськими часами. Це свідчить передусім про невисоку дієвість та незадовільний стан соціально-трудоких відносин в країні в цілому і на підприємствах зокрема і, відповідно, про необхідність вирішення проблеми підвищення їх ефективності. Від вирішення цих питань залежить майбутній добробут і стабільність суспільства, адже поняття «якість трудового життя» на практиці виражає сукупність умов, що визначають міру ефективної реалізації трудового потенціалу суспільства в цілому, підприємства і кожної окремої людини зокрема, а значить і міру успіху всієї суспільної системи.

Показником рівня життя в сучасних умовах є розмір прожиткового мінімуму, мінімальна заробітна плата та склад споживчого кошику. Прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Якщо ж в загальному слідкувати за тенденцією, то за останні 6 років життя українців змінилось не в кращу сторону. З 2010 р. життя українців подорожчало на 80%, а реальні доходи при цьому скоротилися більш ніж на 10% – такі розрахунки Держслужби статистики. Різкий стрибок цін стався саме в 2015-му, коли обвалилася гривня, пояснюють економісти, але

найгірше ми вже пережили: з 2018 р. можна сподіватися на деяке поліпшення, хоча ціни виростуть ще на 10-12% (прогноз). На той час депресія світової економіки закінчиться. А значить, Україна зможе заробляти на експорті металу і зерна.

Добробут суспільства визначається рівнем добробуту кожного його громадянина. Сьогодні більшість українських громадян почувають себе приниженими через надзвичайну бідність і неможливість забезпечити собі й своїй сім'ї нормальні умови життя. Доходи значної частини населення не досягають прожиткового мінімуму, що негативно відбивається на соціальному самопочутті, психічному і фізичному здоров'ї людей. При цьому розрив у рівні доходів найбільш і найменш забезпечених груп населення досягнув критичного рівня.

Україна лише тоді стане сучасною демократичною державою з розвиненою економікою і культурою, коли у складі українського середнього класу будуть не лише бізнесмени і комерсанти, але й учені, лікарі, працівники освіти, культури, інженерно-технічні працівники, кваліфіковані робітники, трудові доходи яких дозволять забезпечити високі життєві стандарти та якість життя.

Політика доходів в умовах перехідного періоду повинна спрямовуватися на розв'язання двоєдиного завдання: подолання надмірної диференціації доходів різних соціальних груп і зростання реальних доходів більшості українських громадян.

У соціальній сфері головним завданням має стати цілеспрямоване забезпечення надійних передумов реалізації прав та свобод громадян у всіх їх виявах, утвердження середнього класу – основи політичної стабільності та демократизації суспільства, значне обмеження загрозової диференціації доходів населення та подолання бідності. Ідеться не лише про істотне посилення соціальної спрямованості курсу реформ, а й про її

перетворення на важливий інструмент прискорення економічного зростання, зміцнення злагоди і порозуміння в суспільстві.

Список використаних джерел

- 1) Бакуліна Н. М. Формування та використання мотиваційного механізму розвитку компетенцій персоналу вищих навчальних закладів /Н.М. Бакуліна //Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. Тернопіль: Економічна думка. Випуск 21, 2016. – С. 114-119.
- 2) Богиня Д. П. Основи економіки праці: Навч. посібник /Д.П. Богиня, О.А. Грішнова. – К.: Знання – Пресс, 2011, с.134-137 .
- 3) Конституція України. Україна, 1996 р.
- 4) Крайник О.П. Системний підхід до регулювання соціально - економічним розвитком регіону /О.П. Крайник //Регіональна економіка (укр.) – 2012. – с.234-235.
- 5) Мельник А.Ф. Державне регулювання економіки./ А.Ф. Мельник – К.: Наукова думка, 2010. – с. 123-125.
- 6) Основи економ. теорії: Підручник у 2-х кн.. Кн..2:/ Ю.В. Ніколенко та ін.; - 2-ге вид. Перероб. і доп. – К.: Либідь, 2013. – с.235-237.
- 7) Поворознюк І.М. Мінімальна заробітна плата як соціальна гарантія працівників і елемент системи оплати праці /І.М. Поворознюк //Формування ринкових відносин в Україні (укр.).- 2014,с. 112-115.
- 8) Прожитковий мінімум 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.xochu-znaty.com.ua/prozhitkovij-minimum-2016>
- 9) Споживчий кошик українця 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.buhoblik.org.ua/kadry-zarplata/vyplaty-kompensaczii-soczialnaya-zashhita/3363-spozhivchij-koshik.html>
- 10) Телеграф [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telegraf.in.ua>